

JAARVERSLAG VAN DE MARKTOBSERVATIE VAN DE BINNENVAART IN EUROPA: EDITIE 2021

Ref: CC/CP (21)5

De CCR heeft het genoegen het jaarverslag over de Europese Marktobservatie van de Europese binnenvaart 2021 te kunnen presenteren, dat ook deze keer weer tot stand is gekomen in het kader van de nauwe, jarenlange samenwerking met de Europese Commissie.

De publicatie van het jaarrapport van de marktobservatie van de Europese binnenvaart is een voorbeeld voor de succesvolle samenwerking op Europees niveau, waar alle spelers en stakeholders in de Europese binnenvaart bij betrokken zijn, inclusief de riviercommissies en de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Een inleidend voorwoord van Manfred Seitz, Directeur-Generaal van het secretariaat van de Donaucommissie, en van de secretarisgeneraal van de CCR, Bruno Georges, onderstreept nogmaals de uitdrukkelijke Europese dimensie van deze publicatie.

Het nieuwe jaarrapport over het jaar 2021 gaat uitgebreid in op de marktsituatie en de ontwikkelingen in de Europese binnenvaart in 2020.

Hieronder vindt u de samenvatting van dit verslag. Het verslag kan volledig in pdf-formaat worden gedownload in het Frans, Duits, Nederlands of Engels of rechtstreeks online worden ingezien op: www.inland-navigation-market.org.

Wij wensen u veel leesplezier!

DE MARKTOVERZICHT EN MARKTOBSERVATIE IN HET KORT

Het Jaarrapport en de Market Insight (dat twee keer per jaar verschijnt) zijn publicaties van de CCR over de binnenvaartmarkt in Europa. Elk jaar wordt tevens een thematisch rapport door de CCR gepubliceerd over een thema dat in overleg met de Europese Commissie wordt vastgesteld. Deze gratis publicaties bevatten analyses van de economische situatie die zowel voor de beroepsgroep en het bedrijfsleven als voor het vervoersbeleid en de administraties kunnen bijdragen aan de strategische besluitvorming. De vergaring en de analyse van deze gegevens door de CCR maken sinds 2005 onderwerp uit van een cofinanciering door de Europese Commissie. Deze vruchtbare samenwerking heeft de CCR in staat gesteld deze activiteit, die de CCR nu al bijna twee eeuwen voor de Rijnvaart verricht, uit te breiden tot alle Europese waterwegen.

DE CCR IN HET KORT

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart (CCR) is een internationale organisatie die een essentiële regelgevende rol speelt voor de organisatie van de Rijnvaart. De CCR is actief op technisch, juridisch, economisch, sociaal en milieugebied. Haar werkzaamheden staan op alle taakgebieden in het teken van een efficiënt, veilig, sociaal verantwoord en milieuvriendelijk vervoer over de Rijn. Afgezien van de Rijn, ontplooit de CCR vandaag de dag talrijke activiteiten die betrekking hebben op de Europese waterwegen in ruimere zin. Zij werkt daarbij nauw samen met de Europese Commissie, alsmede met de andere rivierencommissies en internationale organisaties.



CCR

CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART

Palais du Rhin

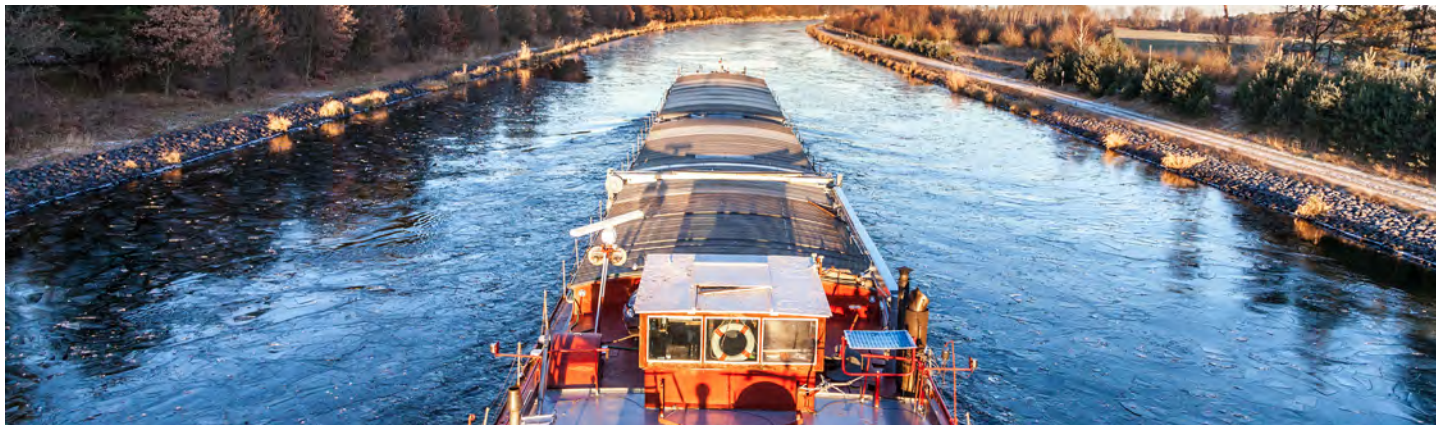
2, place de la République - CS10023
F - 67082 Straatsburg Cedex

Tel. +33 (0)3 88 52 20 10

Fax +33 (0)3 88 32 10 72

ccnr@ccr-zkr.org

www.ccr-zkr.org



SAMENVATTING

Het jaar 2020 wordt gekenmerkt door een uitzonderlijke economische crisis. Lockdowns, beperkingen van de individuele reismogelijkheden en social distancing hebben het economisch gedrag van de samenleving in een ongeëvenaarde omvang beïnvloed. Het reële bbp¹ kromp in de EU in 2020 met 6%, oftewel meer dan tijdens de financiële crisis in 2009 (-4%).

De gevolgen van de pandemie voor de economische activiteit waren merkbaar in de gehele vervoerssector en de binnenvaart vormt zeker geen uitzondering daarop. Het binnenvaartvrachtvervoer bleek echter veerkrachtiger dan in vroegere crisissituaties, waarschijnlijk omdat de economische activiteit niet in alle economische sectoren even sterk terugliep.² Procentueel gezien daalde het vervoer van goederen over de Rijn in 2020 met 8,4%, terwijl in 2009 de afname 18,3% bedroeg.

Een voorbeeld voor deze veerkracht vormt het containervervoer. In 2020 werd 15 miljoen ton over de Rijn vervoerd, hetgeen slechts weinig minder was dan in 2019 (15,2 miljoen ton). Alle vrachtsegmenten die samenhangen met de staalnijverheid (die samen goed zijn voor 25% van het vervoer over de Rijn) kregen echter met een sterke krimp te kampen (ijzererts: -14,2%; metalen: -14,6%). Het transport van zand, stenen, grind liep met 8,4% terug. Het vervoer van landbouwproducten was een positieve uitzondering, want daar toonde het vrachtvervoer over de Rijn in 2020 een toename (+10,7%).

Dat de binnenvaart zich tijdens de pandemie zich wist te weren, blijkt niet alleen uit de cijfers voor de Rijn, maar ook als men het vervoer over water bekijkt in verschillende Europese zeehavens waarvan het achterland nauw verstrengeld is met het Rijnstroomgebied:

- In de haven van Rotterdam werd een vrachtoverslag van en naar de binnenvaart geregistreerd van 149,7 miljoen ton (-2%);

- In de haven van Antwerpen waren de resultaten voor de binnenvaart vrijwel hetzelfde als in 2019 (101,0 miljoen ton in 2020 tegenover 101,3 miljoen ton in 2019);
- In de North Sea Port (Gent, Terneuzen, Borsele, Vlissingen) waren de cijfers voor de binnenvaart 55,0 miljoen ton, hetgeen overeenkomt met een lichte daling van 6%.

De ontwikkeling van de transport- of vrachtprijzen in 2020 hield in het algemeen gelijke tred met de vraag: na een daling in de eerste helft van het jaar, herstelden zich de vrachtprijzen voor droge lading op de Rijn in de tweede helft van het jaar. De vrachtprijzen voor vloeibare lading werden beïnvloed door de daling van de olieprijs in maart, die in april en mei een tijdelijke opleving van het vervoer bewerkstelligden. Het gevolg was dat de vrachtprijzen voor gasolie en aanverwante producten tijdelijk een stuk hoger kwamen te liggen. Dit effect ebde echter weg en in de tweede helft van het jaar kwamen de vrachtprijzen uiteindelijk uit op een veel lager prijsniveau.

Voor het vrachtvervoer wordt alles bij elkaar genomen gerekend op herstel in 2021-2024, omdat de industriële productie in de belangrijkste markten die gebruik maken van de binnenvaart (staal en chemische producten, raffinaderijen, de vraag naar aardolieproducten en de bouw) naar verwachting weer zal aantrekken. Wel gaat men ervan uit dat de economische activiteit tot eind 2022 nog onder het niveau van eind 2019 zal blijven.

Als gevolg van de pandemie (afstand houden, reisbeperkingen, etc.) kwam de passagiersvaart in maart 2020 volledig stil te liggen. Het hele jaar golden er strenge restricties.

Het aantal cruiseschepen dat de sluis van Iffezheim in de Rijn passeerde daalde van 2929 in 2019 naar 534 in 2020 (-82%). Op andere Europese rivieren waar veel cruises plaatsvinden, was de daling minstens zo dramatisch: voor de Donau bij de Duits-Oostenrijkse

grens liep het aantal cruiseschepen dat de grens passeerde terug van 3668 naar 324 (-91%). Voor de Moezel was het beeld niet veel beter: bij de sluis van Koblenz liep het cijfer terug van 1536 passerende schepen naar 469 (-70%).

En ook het passagierssegment van de dagtochten kreeg het zwaar te verduren door de crisis in 2020. In Straatsburg is het aantal passagiers bijvoorbeeld met 80% gedaald in 2020 in vergelijking met 2019.

Voor de vooruitzichten voor het passagiersvervoer in 2021 en daarna zijn drie scenario's denkbaar:

1. de quarantainevoorschriften worden in alle landen opgeheven;
2. de quarantainemaatregelen worden in bepaalde landen gehandhaafd of slechts gedeeltelijk versoepeld;
3. voor het passagiersvervoer blijven beperkingen gelden.

Welk van deze scenario's het uiteindelijk gaat worden, zal voornamelijk afhangen van de situatie rond de pandemie aan het einde van 2021 en in 2022. Zelfs als alle restricties worden opgeheven, is het waarschijnlijk dat de pandemie in het segment van de binnenvaartcruises nog enige tijd voelbaar zal zijn, met name omdat belangrijke potentiële klanten van de andere kant van de oceaan liever geen risico aangaan.



CCR

CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART

Palais du Rhin

2, place de la République - CS10023
F - 67082 Straatsburg Cedex

Tel. +33 (0)3 88 52 20 10

Fax +33 (0)3 88 32 10 72

ccnr@ccr-zkr.org
www.ccr-zkr.org

¹ Het reële bruto binnenlands product (reële bbp) is een voor inflatie gecorrigeerde maatstaf voor de waarde van alle goederen en diensten die in een bepaald jaar door een economie geproduceerd worden (uitgedrukt in basisprijzen op jaarbasis).

² De crisis van 2009 was eerder een "klassieke" economische crisis met een sterke daling van de industriële activiteit, terwijl de crisis in 2020 eerder verliezen opleverde in de service- en toeristensector, hetgeen minder gevolgen heeft voor het vrachtvervoer.